



VANTAAN JA
KERA VAN
HYVINVOINTIALUEEN
TEKOÄLYPOLITIikka





Sisällys

1. Tekoälypolitiikan tarkoitus	2
1.1 Tausta	2
1.2 Lainsäädäntö	3
2. Tekoälyn käytön periaatteet ja tavoitteet	4
2.1 Tekoälyn käytön periaatteet	4
2.2 Tekoälyn käytön tavoitteet	8
4. Tekoälyyn kohdistuvat vastuut ja organisointi	10
4.1 Tekoälyyn kohdistuvat vastuut EU:n tekoälyasetuksessa	10
4.2 Tekoälyyn liittyvien vastuiden organisointi	11
5. Tekoälyohjeistukset ja -koulutukset	12



1. Tekoälypolitiikan tarkoitus

1.1 Tausta

Tekoälypolitiikka on aluehallituksen päätöksentekoon tuotava strateginen asiakirja, jossa otetaan kantaa hyvinvointialuetasoisesti tekoälyn käyttöön, tekoälyratkaisujen ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Tekoälypolitiikka sisältää tavoitteet, periaatteet ja pääasialliset vastuut, jotka ohjaavat Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toimintaa hyvinvointialueen tekoälykäytänteissä. Tekoäly muuttaa nopeasti tapaa, jolla palveluja tuotetaan ja hallinnollisia tehtäviä hoidetaan. Hyvinvointialueella sen hyödyntäminen voi parantaa palvelujen laatua, nopeuttaa prosesseja ja vapauttaa henkilöstön aikaa asiakastyöhön. Samalla tekoäly tuo mukanaan uusia eettisiä, oikeudellisia ja tietoturvaan liittyviä kysymyksiä, jotka on hallittava ennakoivasti.

Tekoälypolitiikan tarkoitus on luoda yhteiset pelisäännöt ja varmistaa, että tekoälyä käytetään vastuullisesti, läpinäkyvästi ja lainmukaisesti. Poliitiikka ohjaa sekä uusien ratkaisujen hankintaa ja kehittämistä että olemassa olevien järjestelmien käyttöä.

Tekoälypolitiikka on keskeinen väline hyvinvointialueen avoimen hallinnon rakentamisessa: sen tarkoituksena on varmistaa, että teknologia palvelee ihmistä, ei päinvastoin. Hyvinvointialueen tavoitteena on hyödyntää tekoälyä niin, että se tukee yhdenvertaisia, laadukkaita ja turvallisia palveluja – aina ihmiskeskeisesti ja hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti. Asianmukaisesta tekoälyn käyttämisestä huolehtiminen on osa hyvinvointialueen riskienhallintaa.

Tekoälypolitiikkaa täydentävät erityisesti hyvinvointialueen tekoälyohjeistukset, tietoturva- ja tietosuojaohjeet sekä muut yksityiskohtaiset periaatteet, päätökset ja ohjeet. Kaikessa tietojen käsittelyssä noudatetaan lainsäädäntöä, viranomais määräyksiä ja -ohjeita sekä hyvinvointialueen määräyksiä, ohjeita ja linjauksia.

Tekoälypolitiikka koskee hyvinvointialueen luottamushenkilöitä, henkilöstöä, konsultteja, vuokratyöntekijöitä sekä muita hyvinvointialueen toiminnassa tekoälyä käyttäviä ja sen yhteydessä henkilötietoja käsitteleviä henkilöitä. Se tulee huomioida myös hyvinvointialueen käyttämien palvelutuottajien ja hyvinvointialueen mahdollisten tytäryhtiöiden sekä sidosryhmien kanssa toteutettavassa yhteistyössä.

Tekoälypolitiikka on voimassa toistaiseksi. Asiakirjan sisältöä tarkistetaan ja päivitetään säännöllisesti.



Tämä tekoälypolitiikka on hyväksytty: **x.x.2026**

Hyväksyjä: **Aluehallitus x.x.2026**

1.2 Lainsäädäntö

Keskeisin tekoälyn käyttöä ohjaava säädös on 1.8.2024 voimaan tullut Euroopan unionin tekoälyasetus (2024/1689), jota aletaan joitain poikkeuksia lukuun ottamatta soveltaa 2.8.2026.

Tekoälyasetuksessa järjestelmät on luokiteltu riskiperusteisesti kiellettyihin, suuririskisiin ja matalariskisiin tekoälyjärjestelmiin. Suuririskisiksi luokitellaan mm. tekoälyjärjestelmät, joita käytetään sen arviointiin, ovatko luonnolliset henkilöt oikeutettuja välttämättömiin julkisiin palveluihin, sekä tekoälyjärjestelmät, jotka ovat lääkintälaitteasetuksen (2017/745) mukaisia lääkintälaitteita tai niiden turvakomponentteja. Edellä mainittujen järjestelmien käyttäjänä hyvinvointialueen on täytettävä suuririskisten tekoälyjärjestelmien käyttöönottajille tekoälyasetuksessa (art. 26 ja 27) asetetut velvollisuudet.

Lisäksi tekoälyasetuksessa säädetään yleiskäyttöisistä tekoälymalleista, joilla tarkoitetaan suurella määrällä dataa koulutettuja, hyvin yleisluonteisia tekoälymalleja, jotka pystyvät palvelemaan erilaisia tarkoituksia sekä suorassa käytössä että muihin tekoälyjärjestelmiin integroituna. Tekoälyasetuksen, kuten muunkin eurooppalaisen digisääntelyn pohjana on EU:n yleinen tietosuoja-asetus (2016/679, tietosuoja-asetus). Tietosuoja-asetuksessa määritellyt henkilötietojen käsittelyn periaatteet, rekisteröidyn oikeudet ja rekisterinpitäjän velvollisuudet koskevat myös tekoälyllä toteutettavaa tai tekoälyavusteista henkilötietojen käsittelyä.

Tekoälyjärjestelmien kehittämistä ja käyttöä sekä tekoälyjärjestelmillä käsiteltävien tietojen käsittelyä ohjaa myös usea kansallinen laki, mm. hallintolaki (434/2003), laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019), laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019), laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta (304/2003), laki lääkinnällisistä laitteista (719/2021), laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986), laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992), laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (817/2015), laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000), laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019), laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994), tietosuoja-laki (1050/2018), yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) ja laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä (703/2023). Kansallisen lainsäädännön osalta on huomattavissa, että tekoäly on tullut osaksi olemassa olevia systeemejä ja menettelytapoja ja näin ollen tekoälyn käyttötarkoitusten tulee soveltua voimassa olevan lainsäädännön puitteisiin.



Lisäksi esimerkiksi UNESCO on antanut suosituksen tekoälyn etiikasta, Euroopan komission nimittämä tekoälyä käsittelevä korkean tason asiantuntijaryhmä ohjeita ja suosituksia sekä Digi- ja väestötietovirasto on julkaissut oppaita tekoälyn vastuullisesta hyödyntämisestä ja tekoälyjärjestelmien turvallisesta kehittämisestä.

2. Tekoälyn käytön periaatteet ja tavoitteet

2.1 Tekoälyn käytön periaatteet

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on määritellyt jo vuodesta 2023 tekoälyratkaisujen käyttöönotossa tekoälyn käytön periaatteita. Periaatteita määriteltiin alun perin tekoälypilotoinnin pohjalta, ja hyvinvointialueen toiminnassa niiden tarkoituksena on tukea tekoälypolitiikan yleisiä tavoitteita tuomalla ne osaksi arjen käytäntöjä. Tässä politiikassa tekoälyn käytön periaatteita on päivitetty tekoälypilotoinnin jälkeen tehtyjen havaintojen, käyttöön otettujen ratkaisujen ja hyvinvointialueen tarpeiden perusteella. Lisäksi niissä huomioidaan hyvinvointialueen arvot (oikeudenmukaisuus, vastuullisuus ja rohkeus), sosiaali- ja terveysalan eettiset periaatteet¹ ja EU-komission tekoälyä käsittelevän korkean tason asiantuntijaryhmän laatimat eettiset ohjeet tekoälyn luotettavalle käytölle².

Tekoälyjärjestelmien käytössä noudatetaan hyvinvointialueen tietosuoja- ja tietoturvakäytäntöjä

Hyvinvointialueen tekoälyjärjestelmät käsittelevät tietoa vain siten, että noudatamme hyvinvointialueen tietosuoja- ja tietoturvakäytäntöjä. Periaate koskee käyttäjän järjestelmälle syöttämää tietoa (esim. syötteet ja järjestelmäsyötteet) ja järjestelmien autonomisesti käyttämää tietoa (esim. tekoälyagenttien hyödyntämät tietovarainnot). Kaikilla hyvinvointialueen käyttöönsä hyväksymillä tekoälytyökaluilla ei voi käsitellä esimerkiksi henkilö- tai potilastietoja. Erityistä huolellisuutta noudatetaan käyttötapauksissa, joissa tekoälyjärjestelmä käsittelee henkilötietoja, organisaation liike- tai ammattisalaisuuksia, asiakas- tai potilastietoja, tai muutoin luottamuksellista tai arkaluonteista aineistoa. Epävarmoissa tapauksissa varmistetaan aina tiedon luokitus ennen sen käsittelemistä tekoälytyökaluilla. Tarvittaessa kysytään neuvoa vastuuhenkilöiltä tai asiantuntijoilta.

¹ Valtakunnallisen sosiaali- ja terveysalan eettisen neuvottelukunnan (ETENE) periaatteet, päivitetty versio julkaistu 13.3.2026: <https://etene.fi/documents/66861912/0/ETENE+Sosiaali-+ja+terveysalan+eettiset+periaatteet+13.3.2026.pdf/b50e1394-9620-5ed6-73c4-1934caed0e88?t=1773382661446>.

² https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/plmrep/COMMITTEES/JURI/DV/2019/11-06/Ethics-guidelines-AI_FI.pdf.



Tekoälyn käytössä ollaan läpinäkyviä

Hyvinvointialue viestii avoimesti tekoälyn käytön periaatteista ja siitä missä palveluissa ja järjestelmissä, mihin tarkoituksiin ja miten organisaatio hyödyntää tekoälytyökaluja, jotta hyvinvointialueen käytännöt tekoälyn käyttöön ovat läpinäkyviä. Mikäli tekoälyä käytetään esimerkiksi valokuvamaisten kuvien luomiseen, tämä tuodaan esille näkyvästi kyseisten kuvien yhteydessä, mutta lähtökohtaisesti valokuvamaisten kuvien luomista tekoälyllä vältetään. Tekoälyn käytöstä kerrotaan sidosryhmille aina, kun se on läpinäkyvyyden kannalta oleellista. Tämä on hyvinvointialueen viestinnän periaatteiden mukaista. Lisäksi organisaatio pyrkii jatkuvasti kasvattamaan henkilöstönsä ymmärrystä ja osaamista tekoälystä ja sen toiminnasta, jotta käyttö on tietoista ja avointa.

Ihminen on aina vastuussa lopputuloksesta

Tekoälyn antamia tuloksia käytettäessä vastuu lopputuloksesta on aina ihmisellä. Hyvinvointialue hyödyntää tekoälyn tuotoksia aina kriittisen arvioinnin kautta: työn tuloksia tarkastellaan ja arvioidaan ennen käyttöönottoa, eikä tekoälyn tuottamiin sisältöihin luoteta sokeasti. Kun hyödynnämme tekoälyä päätöksenteon tukena ja sisältöjen tuottamisessa varmistamme niiden oikeellisuuden ennen toimeenpanoa tai julkaisua. Tiedostamme, että tekoäly voi tehdä virheitä tai tuottaa harhaanjohtavia ehdotuksia, joten lopullinen arviointi ja päätöksenteko jää aina ihmiselle. Tekoäly ei poista ihmisen vastuuta tehdyistä päätöksistä tai muista toimenpiteistä: työntekijä tai vastuhenkilö ei voi vapautua vastuusta vetoamalla tekoälyn toimintaan.

Hyvinvointialueella on sallittua käyttää vain hyvinvointialueen hyväksymiä ja käyttöön ottamia tekoälyjärjestelmiä ja -ohjelmistoja.

Tekoälyä ei käytetä itsenäisenä päätöksentekijänä myöskään hyvinvointialueen henkilöstöä koskevissa asioissa.

Virheellistä tai harhaanjohtavaa tietoa ei levitetä

Hyvinvointialueen toimintakulttuuriin kuuluu avoimuus ja rehellisyys: kerromme asiat niin kuin ne ovat ja varmistamme tietojen paikkansapitävyyden. Tekoälyä ei käytetä tarkoituksellisesti harhaanjohtavien tietojen tai sisältöjen tuottamiseen. Kaikki tekoälyn tuottamat tiedot ja sisällöt pyritään tarkistamaan ja vahvistamaan riippumattomista lähteistä ennen kuin niitä hyödynnetään julkisesti. Tämä on käytännössä sitä, että ihminen on aina vastuussa lopputuloksesta. Tavoitteena on, että tekoälyn käyttö tukee luottamuksen rakentamista – ei heikennä sitä. Hyvinvointialue hyödyntää tekoälyä vain sellaisten viestien



ja palvelujen tuottamiseen, jotka kestävät kriittisen tarkastelun ja edistävät avointa tiedonkulkua.

Monimuotoisuuden varmistaminen

Hyvinvointialue huolehtii siitä, että tekoälyn käyttö tukee yhdenvertaisuutta ja monimuotoisuutta. Julkisen toimijana organisaation on varmistettava, että tekoälyn hyödyntäminen edistää avointa ja osallistavaa hallintoa sekä yhteiskuntaa, joka perustuu luottamukseen ja perusoikeuksien kunnioittamiseen. Tiedostamme, että tekoälymallien oppima maailmankuva riippuu niiden koulutusdatasta ja saattaa siksi olla rajallinen tai vinoutunut. Näin ollen on mahdollista, että ilman huolellisuutta tekoälyn toiminta voisi huomaamatta syrjiä tai jättää huomioimatta joitakin ryhmiä tai näkökulmia. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väestö on erittäin monimuotoinen, ja organisaatiolla on velvollisuus heijastaa tätä moninaisuutta kaikessa viestinnässään – myös silloin, kun käytetään tekoälyä sisällöntuotannossa tai kuvituksissa. Tekoälyn tuottamia sisältöjä arvioidaan myös tasapuolisuuden ja monimuotoisuuden näkökulmasta.

Tekijänoikeuksien kunnioittaminen

Tekoälyn hyödyntämisessä noudatetaan voimassa olevia tekijänoikeussäännöksiä samalla tavoin kuin muussakin sisällöntuotannossa. Generatiivisilla tekoälytyökaluilla luotujen tekstien, kuvien tai muun aineiston osalta huolehditaan, että tekijänoikeudet ja lisenssit eivät vaarannu. Tekoälyn nykyisen oikeudellisen tilan mukaisesti tekoäly ei itse voi olla luomiensa sisältöjen tekijänoikeuden haltija. Tekoälyn tuottamaan aineistoon voi kuitenkin syntyä tekijänoikeus siinä tapauksessa, että ihminen on luovalla panoksellaan merkittävästi vaikuttanut lopputulokseen siten, että tuloksena syntyy itsenäinen ja omaperäinen teos. Hyvinvointialue seuraa tiiviisti tekijänoikeuksiin liittyvän lainsäädännön kehitystä ja ohjeistaa henkilöstöään muutoksista, jotta tekoälyn käyttö pysyy aina lainmukaisena myös tekijänoikeuksien näkökulmasta.

Rohkeasti kehittyminen ja kokeileminen

Hyvinvointialue suhtautuu myönteisesti uusiin teknologioihin ja kannustaa henkilöstöään kokeilemaan rohkeasti tekoälyn tarjoamia mahdollisuuksia tietotyössä. Innovatiivinen asenne tarkoittaa, että organisaatio on valmis oppimaan sekä omista kokemuksistaan että muiden organisaatioiden parhaista käytännöistä. Tekoälyn kokeilujen aikana kertyvät havainnot hyödynnetään toiminnan kehittämisessä: mikä toimii, mitä otetaan laajempaan käyttöön ja miten havaitut ongelmat korjataan tai ehkäistään. Tarvittaessa hyvinvointialue päivittää ohjeistuksiaan ja toimintatapojaan havaintojen perusteella. Samalla tietohallinnon johdolla arvioidaan jatkuvasti tekoälyyn liittyviä riskejä sekä sovellusten tarkoituksenmukaisuutta. Henkilöstöä opastetaan noudattamaan annettuja ohjeita ja toimimaan



vastuullisesti kokeiluissa. Tämän jatkuvan kehittämisen kulttuurin avulla varmistetaan, että tekoälyn hyödyntäminen kehittyy organisaatiossa hallitusti ja strategian mukaisesti.

Näiden periaatteiden avulla varmistetaan, että tekoälyä hyödynnetään hyvinvointialueen kaikessa toiminnassa vastuullisesti, turvallisesti ja avoimesti. Periaatteet on laadittu vuonna 2023 toteutetun tekoälypilotoinnin pohjalta, ja ne tukevat tekoälypolitiikan yleisiä tavoitteita tuomalla ne osaksi arjen käytäntöjä.

Edellä mainittujen periaatteiden mukaisesti hyvinvointialue varmistaa, että tekoäly lisää palvelujen yhdenvertaisuutta ja laatua turvallisesti, eettisesti sekä hyvinvointialueen arvoja kunnioittaen. Lisäksi kaikessa tekoälyn kehittämisessä ja käytössä noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, kuten yleistä tietosuoja-asetusta (GDPR) ja tekoälyasetusta (EU AI Act) sekä hyvän hallinnon periaatteita.

Lainmukaisuus ja sääntelyn noudattaminen

Kaikkien tekoälyjärjestelmien käytössä noudatetaan sekä kansallista että EU-tason lainsäädäntöä, kuten tietosuoja-asetusta, tekoälyasetusta ja Suomen automaattisen päätöksenteon rajoituksia julkisessa hallinnossa.

Tekoälyä hyödynnetään työn tukena, jotta hallinnollisista tehtävistä vapautuva aika voidaan käyttää kansalaisten kohtaamiseen ja laadukkaampaan palveluun sekä toiminnan laadun ja tehokkuuden tukemiseen. Kaikessa käytössä korostuvat oikeus varmuudesta, ihmisten kuulemisesta ja harkinnanvaraisuudesta.

Tietoturva-arvioinnissa on varmistettava, että suuririskiseksi luokiteltu tekoälyjärjestelmä täyttää tekoälyasetuksen III luvun jakson 2 vaatimukset sekä että järjestelmän toimittaja ja/tai palveluntarjoaja noudattaa jakson 3 mukaisia velvoitteita. Mikäli kyseessä on yleiskäyttöisen tekoälyjärjestelmän käyttöönotto, arvioinnissa tulee tarkistaa, että toimittaja täyttää tekoälyasetuksen V luvun jakson 2 ja tarvittaessa jakson 3 mukaiset vaatimukset. Siirtymävaiheessa ennen asetuksen soveltamista arvioidaan toimittajan valmiudet saattaa järjestelmä vaatimusten mukaiseksi. Ennen kuin suuririskinen järjestelmä otetaan käyttöön ensimmäistä kertaa, hyvinvointialueen on laadittava perusoikeusvaikutusten arviointi, joka voidaan tehdä erillisenä tai yhdistää tietosuojan vaikutustenarviointiin.

Käyttöönoton jälkeen järjestelmän toimintaa on seurattava jatkuvasti. Hyvinvointialue vastaa erityisesti suuririskisten järjestelmien syöttötietojen valvonnasta ja säilyttää automaattisesti muodostuvat lokitiedot



hallinnassaan lainsäädännön ja lokiperiaatteiden mukaisesti. Tekoälyjärjestelmiin liittyvä riskienhallinta toteutetaan hyvinvointialueen riskienhallintasuunnitelman mukaisesti ja osana tietosuoja- ja tietoturvariskien hallinnan prosesseja.

Tekoälyperiaatteiden noudattaminen edellyttää hyvinvointialueen kaikkien toimialojen osalta sitoutunutta ja määrätietoista toteutusta. Tarkat toimenpiteet, vastuut ja velvollisuudet määritellään hyvinvointialueen tekoälyn hallintamallissa.

2.2 Tekoälyn käytön tavoitteet

Hyvinvointialueen missiona on vahvistaa asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta elämän jokaisessa vaiheessa. Mission edistämiseksi hyvinvointialue on tunnistanut neljä strategista painopistettä vuosille 2026–2029 (tarkat kuvaukset löytyvät strategiasta):

1. Palvelumme vastaavat kokonaisvaltaisesti asukkaiden tarpeisiin
2. Olemme luotettava työnantaja ja hyvä työyhteisö
3. Teemme vaikuttavaa yhteistyötä asukkaiden parhaaksi
4. Huolehdimme kestävästä taloudesta

Tekoälyn käyttö on tunnistettu merkittäväksi mahdollisuudeksi edistää missiota ja strategisia painopisteitä muun muassa parantamalla palvelujen laatua, tehokkuutta ja saavutettavuutta. Hyödyt realisoituvat kuitenkin vain silloin, jos tekoälyn käyttöönotto on hallittua ja vastuullista. Jotta tekoälyä voidaan hyödyntää vastuullisesti läpi organisaation, sen käytölle on tärkeää määrittää avoimet ja yhtenäiset tavoitteet sekä riittävä koulutus. Selkeiden tavoitteiden tarkoituksena on luoda yhteinen suunta kaikille Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toimijoille ja varmistaa, että tekoälyratkaisut tukevat hyvinvointialueen missiota ja strategisia päämääriä.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella tekoälyn käytölle on tunnistettu seuraavat tavoitteet:

- **Asiakashyöty:** tekoälyratkaisuiden kehittäminen ja käyttöönotto tehdään aina ensisijaisesti asiakas- ja potilastyön tukemiseksi.
- **Monikielisten palveluiden tuki:** tekoälyratkaisuilla halutaan edistää muidenkin kuin suomen- tai ruotsinkielisten tiedonsaantia ja oikea-aikaista sekä yhdenvertaista pääsyä tarvitsemiensa palveluiden piiriin.
- **Tuottavuus:** tekoälyratkaisuilla huolehditaan kestävästä taloudesta kohdentamalla henkilöstön aikaa enemmän asiakastyöhön.



- **Vaikuttavuus:** resurssit kohdennetaan ratkaisuihin, joilla on mahdollisimman suuri positiivinen vaikutus hyvinvointialueen ydintoimintaan.
- **Asiantuntijatyön vahvistaminen:** tekoälyllä sujuvoitetaan asiantuntijoiden työtä, jotta se tukee heidän työhyvinvointiaan ja ammattitaitoaan.

Tavoitteiden määrittely on siten keskeinen osa tekoälypolitiikkaa: se varmistaa, että teknologia palvelee hyvinvointialueen asukkaita ja yhteiskunnan arvoja, ei pelkästään teknisiä tai taloudellisia intressejä. Tavoitteita edistetään aiemmin kuvattujen periaatteiden mukaisesti.



4. Tekoälyyn kohdistuvat vastuut ja organisointi

4.1 Tekoälyyn kohdistuvat vastuut EU:n tekoälyasetuksessa

Tekoälyyn liittyvät vastuut ja velvollisuudet määrittyvät pitkälti tekoälyjärjestelmän riskiluokan ja VAKEn roolin mukaisesti. VAKE nojaa tekoälyn riskisyyden arvioinnissa EU:n tekoälyasetuksen mukaiseen riskiluokitukseen. Eri riskiluokan tekoälyjärjestelmistä linjataan seuraavasti:

Kielletyt tekoälyjärjestelmät

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ei kehitä eikä ota käyttöön tekoälyasetuksessa kiellettyjä tekoälyjärjestelmiä. Jos kiellettyjä järjestelmiä havaitaan käytössä tai valmistelussa, niiden käyttö ja valmistelu keskeytetään välittömästi.

Suuririskiset tekoälyjärjestelmät

VAKE voi sekä tarjota että ottaa käyttöön tekoälyjärjestelmiä, jotka luokitellaan tekoälyasetuksessa suuririskisiksi. Kehittäminen ja käyttöönotto on kuitenkin sallittua vain tekoälyn hallintamallissa ohjeistetulla tavalla, jotta lainsäädännön vaatimukset täyttyvät (ml. perusoikeusvaikutustenarviointi ja rekisteröinti EU:n suuririskisten tekoälyjärjestelmien tietokantaan).

Rajatun riskin tekoälyjärjestelmät

VAKE voi sekä tarjota että ottaa käyttöön tekoälyjärjestelmiä, joihin kohdistuu tekoälyasetuksessa läpinäkyvyysvaatimuksia. Kehittäminen ja käyttöönotto on kuitenkin sallittua vain tekoälyn hallintamallissa ohjeistetulla tavalla, jotta lainsäädännön vaatimukset täyttyvät.

Yleiskäyttöiset tekoälyjärjestelmät

VAKE voi ottaa käyttöön yleiskäyttöisiä tekoälyjärjestelmiä. Kehittäminen ja käyttöönotto on kuitenkin sallittua vain tekoälyn hallintamallissa ohjeistetulla tavalla, jotta lainsäädännön vaatimukset täyttyvät.

VAKEn henkilöstö voi käyttää työtehtäviin vain VAKEn hyväksymiä tekoälyjärjestelmiä. Ajantasainen lista hyväksytyistä järjestelmistä on henkilöstön saatavilla. Lisenssejä tekoälytyökaluihin myönnetään käyttäjille perustelluista syistä.



4.2 Tekoälyyn liittyvien vastuiden organisointi

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluehallitus vastaa, että hyvinvointialue täyttää tekoälyjärjestelmien käyttöä ohjaavan lainsäädännön mukaiset velvoitteet, ja valvoo velvoitteiden toteutumista.

Tarkat prosessikohtaiset roolit ja vastuut tekoälyjärjestelmän elinkaaren eri vaiheissa määritellään tekoälyn hallintamallissa. Seuraavat roolit ovat kuitenkin keskeisessä asemassa tekoälypolitiikan toteuttamiseksi:

Aluehallitus Kokonaisvastuu hyvinvointialueen tekoälyn ohjauksesta.
Hyvinvointialuejohtaja Vastaa hyvinvointialueen tekoälyn ohjauksesta.
Toimialajohtaja Vastaa toimialan tekoälyn järjestämisestä.
Tietohallintojohtaja Vastaa tekoälyohjelman toimeenpanosta, ohjauksesta ja soveltamisohjeiden antamisesta.
Nimetyt tekoälyresurssit Hyvinvointialueella voi olla käytössä vaihtuva määrä erikseen nimettyjä tekoälytyöhön suunnattuja resursseja, jotka vastaavat osaltaan tekoälyjärjestelmien käyttöönotosta ja ohjeistamisesta.
Lähijohtajat Varmistaa omien alaistensa riittävän osaamisen ja mahdollisuuden riittävään kouluttautumiseen tekoälyjärjestelmien käyttöön. Nostaa johdolle esiin kehitystarpeita.
Työntekijät ja viranhaltijat Perehtyminen ohjeisiin ennen tekoälyjärjestelmän käyttöä ja niiden noudattaminen. Raportointi järjestelmän käytössä havaituista poikkeamista.

Hyvinvointialueen tekoälyohjelmassa ja tekoälyn hallintamallissa kuvataan tarkemmin hyvinvointialueen tekoälytyön järjestämistä.



Tekoälyyn liittyvät tietoturvan ja tietosuojaan vastuut on määritelty hyvinvointialueen hallintosäännössä sekä tietoturva- ja tietosuojoalitiikassa.

5. Tekoälyohjeistukset ja -koulutukset

Tekoälypolitiikan lisäksi hyvinvointialueen tekoälyn käyttöä ohjaavia tärkeitä asiakirjoja ovat esimerkiksi tekoälyohjelma, tekoälyn hallintamalli sekä tietoturva- ja tietosuojaohjeistukset. Siinä missä tekoälypolitiikka määrittää hyvinvointialueen tekoälyn käytön reunaehdoja, vastuita ja organisointia, tietoturva-, tietosuoja- ja tekoälyohjeistukset määrittävät käytännössä, millaiseen käyttöön tekoälyä sallitaan tietoturvallisesti ja tietosuojaan turvaavalla tavalla ja mitä reunaehdoja tekoälyä käyttäessä tulee ottaa huomioon.

Tekoälyohjeistuksia päivitetään sen mukaan, kun uusia teknologioita ja työprosesseja otetaan hyvinvointialueella käyttöön. Ohjeistusten luonnista vastaavat yhdessä soveltuvat henkilöstön edustajat, esimerkiksi hyvinvointialueen tietohallinto, juristit ja tietosuojavastaava. Ohjeistukset hyväksytetään tarvittaessa hyvinvointialueen johdolla.

Hyvinvointialueen ajantasaista tekoälyohjeistusta säilytetään hyvinvointialueen Intrassa.

Tekoälystä järjestetään myös hyvinvointialueen henkilökunnalle koulutuksia. Koulutukset voivat olla kouluttajavetoisia tai verkkokoulutuksia. Aiheet voivat olla yleisiä tai hyvinvointialueen sisäisten käytäntöjen koulutuksia. Hyvinvointialue tarkastelee säännöllisesti henkilöstönsä kouluttamisen tarpeita ja pyrkii viestimään ajantasaisesti muuttuvasta lainsäädännöstä sekä viranomaisohjeista. Hyvinvointialue voi edellyttää pakollista perehdytystä ennen tekoälyjärjestelmien käyttöä. Koulutusten sisältö ja laajuus määritellään roolikohtaisesti, ja käyttöoikeudet voidaan sijoittaa koulutuksen suorittamiseen.